

Per la independència cap al suïcidi sociolingüístic, o *Manifiesto* a traïció

Pol Sureda

Un *Manifiesto* a traïció i una deriva suïcida

Dilluns 8 d'octubre del 2012 Oriol Junqueras, president i líder màxim d'Esquerra Republicana de Catalunya, el partit independentista català amb més representació parlamentària, publicava l'article "El castellà i la República Catalana", en què afirmava: "a la Catalunya independent el català serà la llengua pròpia i oficial del país, la llengua comuna de tots. Però el castellà també serà oficial a la República Catalana. Evidentment, per si algú en tenia cap dubte". El cito per la llengua en què el vaig conèixer, tot i que sembla que la versió original havia estat redactada en espanyol. El medi en què publicava l'article ja era prou revelador en si: no pas *El Punt Avui*, ni l'*Ara*, ni altres diaris redactats i publicats en català i tendencialment catalanocèntrics, sinó *El Periódico de Catalunya*, feu del PSC (PSC-PSOE) i conegut per publicar una edició en català que és traducció automàtica de l'edició original en espanyol. L'acollida cordial de l'article la hi tenia garantida. D'altra banda, encara no sabem si això és una opinió personal del senyor Junqueras o, més astoradorament encara, la postura oficial d'ERC, la qual, així, hauria patit una mutació abrupta, universalment inadvertida fins aquest moment. Si es tracta del primer, ¿té dret el senyor Junqueras a anar fent proclames que contradiuen la ideologia i el programa del seu partit, i a fer-ho en plena precampanya d'unes eleccions decisives? I, ¿com és que el partit no el desautoritza per aquest cop d'Estat intern? Si es tracta del segon, ¿en quin Congrés d'ERC s'ha aprovat aquest viratge astronòmic cap al nacionalespanyolisme, i com és que no ho havien fet públic?

Observeu que Junqueras, sense prèvia demanda social, assumeix que l'espanyol ha de ser cooficial perquè els hispanòfons no se sentin exclosos. És a dir, pressuposa que els hispanòfons de Catalunya, en bloc, en massa, estan contra la normalització del català (se sentirien exclosos amb el català com a única llengua oficial) i contra la independència del país (no l'acceptarien si l'espanyol no hi fos oficial). En síntesi: Junqueras pressuposa que els hispanòfons de Catalunya, en bloc, en massa, són uns colons, cosa força discutible, a banda d'insultant. Pressuposa, així mateix, que els colons es faran independentistes si hom els garanteix l'oficialitat de llur llengua, cosa palmàriament absurda, perquè els autèntics colons, que n'hi ha, rebutgen tant el català com la independència, conjuntament i per separat. Com es pot llegir en un bloc, aquests dies, els colons "ja tenen partits que els representen: PP, Ciudadanos, UPyD, en part el PSOE. No necessiten l'independentisme, en general, ni el senyor Junqueras, en particular". Més encara, senyor Junqueras: si el que vol és guanyar-se els colons per a la causa, i alhora està disposat a renunciar a la causa per a guanyar-se'ls, ¿per què no

renuncia també a la independència? Així se'ls guanyarà segur, perquè els oferirà el programa que volen: ni llengua ni independència. Al capdavall, sense la llengua no val la pena la independència, i, per a no guanyar-hi res, tant se val que ens quedem com estem. No?

La ideologia subjacent a l'article de Junqueras, compartida amb Bauzá i companyia, és que “a Espanya, l'espanyol uneix; a Catalunya, el català separa” (*Contrastant* ho sintetitzava així, brillantment, anys enrere). Lògicament, això comporta que la cohesió social no ha de bastir-se entorn del català, sinó entorn de l'espanyol, per més que Junqueras, incongruentment, afirmi el contrari. A partir d'ací, proposa la cooficialitat de l'espanyol al Principat independent. Com que la normalització del català és impossible sense l'oficialitat exclusiva del català, això significa que, per tal d'atènyer la independència, cal renunciar a la llengua (la tesi de Branchadell desballestada per *Contrastant* fa vora una dècada). En bona lògica, i aplicant la recepta de Junqueras, al Principat independent hauríem de continuar sota el mateix règim bilingüista del període autonòmic, és a dir, en lent camí cap a la substitució, si bé ara aquest procés, independents com seríem, l'hauríem de gestionar, voluntàriament, nosaltres mateixos, segons sembla sobiranament abocats al suïcidi sociolingüístic. És a dir: Junqueras –i parafrasegem un company-- llança un torpede contra la línia de flotació de la nació catalana i renuncia a la funció número 1 de la independència, tot plegat en nom de la independència. Un pèl contraproductiu, hom diria. Perquè la independència no és una finalitat en si, ni un sobre buit, sinó l'eina amb què un poble que ja no admet l'opressió ateny la majoria d'edat, pren les regnes del seu futur, s'allibera col·lectivament, esborra les emprems del colonitzat i emprèn la regeneració democràtica, una il·lustre aventura de tothom. I abans i després, enmig i a la vora, la independència és la majoria d'edat de la llengua que identifica i estructura aquesta societat en marxa; la llengua que és aquest poble: la llengua són els parlants.

Junqueras ha obert la caixa dels trons sense cap necessitat. Com ja s'ha escrit per la xarxa, ha suscitat “un debat fals sobre un fals problema”. I d'aquí ha vingut una deriva, bàsicament per blocs i xarxes socials, en què han arribat a fer-se afirmacions indefensables. No pas entre els colono-botiflers de sempre, com hauria estat d'esperar, sinó entre gent que es reclama, no ja del “catalanisme” en general, sinó específicament de l'independentisme. De la mà de Junqueras, gent que s'afirma independentista adopta alegrement els pseudoarguments característics del lingüicidisme espanyol.

La falsa territorialitat catalana de l'espanyol

Per exemple, entre un cert (neo)independentisme hi ha qui afirma que l'espanyol és tan llengua pròpia de Catalunya com ho és el català, o potser no tant, però que també hi és llengua pròpia (fora de l'independentisme, això és el que ve a dir Mas: “el castellà també és patrimoni de Catalunya”, 25 set. 2012). D'antuvi, i que consti, això és posar-se a la dreta de l'Estatut vigent, és a dir, del poc que n'ha quedat. També és a la dreta de

l'Estatut de 1979. Total: que, qui afirma això, pretén carregar-se l'únic que no es carregà la sentència del 2010.

I qui afirma això, afirma el mateix que el *Manifiesto de los 2.300*, la *Tolerancia*, el *Foro Babel* i *Ciudadanos* (i a penes fa uns dies, el 28 de setembre passat, encara en sortia un altre, de *Manifiesto, Cataluña, tal cual*, en la mateixa línia de sempre i tenint darrere els mateixos de sempre). Perquè afirmar que l'espanyol és llengua pròpia de Catalunya és renunciar al principi segons el qual el català (només el català) és "LA llengua pròpia" del territori. Qui hi renuncia, dinamita la base mateixa de la política lingüística principatina de tots aquests anys. És a dir, renega fins i tot de la política bilingüista de l'autonomisme. No pas per a fer un pas endavant, sinó per a fer una reculada de dimensions històriques. Perquè si tant el català com l'espanyol són "llengües pròpies" del territori (a fer la mà la realitat històrica), ¿en funció de què el català hi ha de tenir cap mena de preponderància, ni a l'ensenyament ni enlloc? ¿Perquè, pobret meu, es mereix "especial respeto y protección"?

L'espanyol no és cap llengua pròpia de Catalunya. Hi és una llengua estrangera, imposada a Catalunya per l'Estat espanyol de la mateixa manera que l'Estat francès hi imposa el francès. Que, d'altra banda, sigui la llengua de molta de la gent que viu a Catalunya no ho varia pas, això. A banda del fet que si molts dels hispanòfons de Catalunya no s'hi han integrat lingüísticament, això no és degut a cap mena de libèrrima espontaneïtat quotidiana, sinó a la política lingüicida del règim, tant del franquista com del seu legítim hereu postfranquista. Dit altrament: sabent que el songhai és una llengua parlada a Catalunya, ¿direm que és una llengua "pròpia de Catalunya"?

Si avui l'espanyol és llengua cooficial a la Catalunya sotmesa a l'Estat espanyol (però amb "més" oficialitat que el català), això no és pas perquè hi visquin molts hispanòfons, sinó perquè és la llengua oficial (l'única llengua oficial) de l'Estat espanyol. ¿O és que algú dubta que l'espanyol hi seria oficial encara que el percentatge d'hispanòfons només hi fos de l'1,3 %? Si, dins l'Estat espanyol, els arabòfons residents a Catalunya fossin el 49 % de la població, i els hispanòfons el 0,0 %, ¿algú pensa que l'àrab hi seria cooficial, i l'espanyol no? Hipòtesis a banda: quan el percentatge d'hispanòfons de Catalunya era minúscul (posem per cas, entorn de 1850) o baix (per exemple, entorn de 1930), l'espanyol hi era l'única llengua oficial, i el català no hi tenia cap mena de reconeixement.

Si avui l'espanyol és la llengua de comunicació interètnica a la Catalunya del sud de les Alberes, això no és pas perquè hi visquin molts hispanòfons, sinó perquè és la llengua oficial (l'única llengua oficial) de l'Estat espanyol, que se n'ha preocupat prou d'aconseguir-ho, i d'impedir que aquesta funció vital la faci el català.

Finalment, els hispanòfons de Catalunya ni tan sols componen cap minoria nacional històricament establerta, sinó que constitueixen un cúmul de col·lectius d'immigració relativament recent, en un procés d'adaptació encara en curs en què alguns voldrien cristal·litzar-los per sempre més.

Els termes del problema: oficialitat exclusiva contra mite bilingüista

El domini lingüístic català no és part integrant del domini lingüístic espanyol. Ni de cap altre. Com tota llengua, per a sobreviure el català necessita plens drets de territorialitat a l'interior del seu domini lingüístic. És a dir, l'oficialitat única. L'espanyol no hi té dret a l'oficialitat perquè no hi és la llengua territorial, sinó una de sobrevinguda. En canvi, és plenament oficial al seu domini lingüístic, i, en mant casos, fora d'aquest, i a costa de multitud de llengües; per exemple, del català.

La cooficialitat de l'espanyol, lluny de ser necessària, fóra contraproductiu: convalidaria la subordinació del català a l'espanyol. Dit altrament: si l'espanyol fos cooficial a la República Catalana, la cohesió social no es podria bastir entorn del català. Perquè no partirem pas de cap mena d'igualtat, sinó d'una desigualtat estructural bastida des del poder, amb el català com a llengua subordinada; un joc de cartes marcades, herència directa de l'imperialisme etnocida en què vivim avui. El joc bilingüista, típic de l'etapa autonòmica, és una via silenciosa a la substitució somnolent. Assumir aquesta trampa en un Principat independent fóra renunciar a la normalització; confirmar la tendència actual a bastir la cohesió social entorn de l'espanyol, llengua comuna i desconnotada, amb la qual cosa el català esdevindria innecessari i redundant. Fóra continuar com ara, però aquesta volta sense opció de canviar-ho.

L'oficialitat única del català és condició necessària, però no suficient, per a atènyer la normalitat lingüística. Per això mateix, la cooficialitat de l'espanyol és incompatible amb la normalització del català. La citació de més avall amplia aquests conceptes centrals; i encara hi tornarem.

Per descomptat que els al·lòfons (hispanòfons, amazigòfons, etc.) tenen drets lingüístics; però no pas el d'imposar-se a la llengua del país mitjançant l'oficialitat plena. La diferència és que a Catalunya hi ha voluntat de normalitzar la llengua pròpia, no pas d'exterminar les altres. La diferència és, també, que a Catalunya es vol actuar al si del territori propi, no pas en territori d'altri.

En nota a un bloc, un company resumia prou pedagògicament la lògica de l'oficialitat única del català, així com de la política lingüística necessària en un Principat independent: "El que es planteja és dur a terme una autèntica política de normalització lingüística del català, que no significa altra cosa sinó que el català atenyi la normalitat: el mateix que té l'espanyol a Toledo. Per exemple, que el català acabi essent la llengua comuna del poble i la imprescindible per a viure al país. És a dir, que l'espanyol ha de retrocedir en tot de camps d'ús que ara ocupa il·legítimament en detriment del català, que és la llengua pròpia del territori i la llengua discriminada pel poder, ara i en el passat, i també la llengua en perill.

'Per a atènyer la plena normalitat cal l'oficialitat única del català. Amb oficialitat exclusiva tenim possibilitats d'aconseguir la normalització, tot i que no serà automàtic ni senzill. Sense oficialitat exclusiva, en canvi, la normalització és automàticament impossible.

‘D’altra banda, l’oficialitat exclusiva del català, diguem-ho clar, no discrimina cap llengua, ni impedeix que els parlants d’altres llengües les continuïn parlant ni transmetent. De la mateixa manera que els turcs d’Alemanya parlen turc entre ells, i alemany amb els alemanys i amb parlants de terceres llengües; i no pretenen que els alemanys aprenguin turc per a adreçar-se’ls, ni que el turc sigui llengua oficial d’Alemanya amb el mateix rang que l’alemany.’ Hi afegiria: ni a costa seva.

En definitiva: la normalitat del català implica la inversió dels usos sociolingüístics actuals; per exemple, que els hispanòfons parlin català amb els catalanòfons i amb parlants de terceres llengües, i que aquesta funció no la faci l’espanyol. És just i lògic que sigui així dins el domini lingüístic català, de la mateixa manera que és just i lògic que sigui a l’inrevés al domini lingüístic espanyol. La anormalitat, precisament, consisteix en el fet que, avui, el domini lingüístic català, del sud de l’Albera estant, funciona subordinat a les pautes del domini lingüístic espanyol, així com, de l’Albera enllà, se subordina a les pautes del domini lingüístic francès. És a dir, sense normalitat catalana enlloc d’on pertocaria: al territori propi. Aquesta necessària inversió d’usos és, també precisament, el que indigna els colons: hi perdrien els privilegis; uns “drets” a què no tenen dret. Els privilegis dels colons esborren els drets legítims dels autòctons. I els colons en són ben conscients, tot i voler fer passar llur prepotència per la naturalitat més absoluta i espontània. Aquí rau la clau de volta de la anormalització subalterna, que, avui per avui, com a universal i automatitzada, resulta imperceptible per a les masses en el dia a dia de la nostra societat. Els fenòmens més transparents són invisibles.

La cooficialitat de l’espanyol com a suïcidi innecessari

Més amunt rebatiem la tesi de l’espanyol com a llengua pròpia de Catalunya. N’hi ha, però, que no van tan lluny en la deriva i, malgrat tot el que hem vist, addueixen que l’espanyol ha de ser cooficial al Principat independent no pas perquè hi sigui llengua pròpia del territori, que no ho és (aquí hi hauria Junqueras), sinó perquè la parlen molts habitants. Ja hem vist quina base i sentit té això.

A la manera de Junqueras, continuen afirmant que és perfectament possible tenir l’espanyol com a cooficial i alhora avançar cap a la plena normalitat del català. Total, que al cap d’un temps totes dues llengües estaran plenament normalitzades sobre el mateix territori i hi seran igualment normals.

Mireu: això sona molt bonic, però és impossible. Qui afirmi que dues llengües poden coexistir sobre el mateix territori essent totes dues plenament normals, o que és possible normalitzar el català sense oficialitat exclusiva, o normalitzar-lo sense que hi hagi una reculada paral·lela de l’espanyol de determinats camps d’ús, o bé menteix conscientment, o bé és un neci (un ignorant que ignora allò que necessàriament hauria de saber), o bé viu a Mart i no en aquest país.

Per exemple: si el català és la llengua de comunicació interètnica, no pot ser—ho alhora l'espanyol, i vicerversa. Si a París la gent s'adreça als desconeguts en francès, és perquè pressuposa que tothom hi parla francès, perquè és el normal; un no pot pressuposar que la gent de París sap neerlandès. Una societat pot ser tan multilingüe com li plagui, però necessàriament ha de tenir una llengua, una de sola, que marqui la pauta i faci d'intermediària de tothom. Altrament, fóra un marasme, o un recull d'*apartheids*.

Ens ho diu la sociolingüística, i també l'experiència quotidiana: la “conormalitat” és impossible. Cal optar. O la plena normalitat del català, o l'oficialitat de l'espanyol. O l'oficialitat única del català, o la seva substitució progressiva per part de l'espanyol. O tractar l'espanyol tal com li pertoca, com una llengua que parla molta gent que viu al país —cosa que no vol vedar ningú—, o convalidar el seu paper de llengua indispensable per a viure-hi, en detriment del català, llengua, per tant, del tot prescindible. Com que el català és la llengua autòctona, i l'espanyol no, em penso que cau del seu pes quina és l'opció filosòficament justa i democràticament legítima. Més encara: en la vaga hipòtesi que l'espanyol desaparegués completament de Catalunya, continuaria existint al seu domini lingüístic, i amb plena vitalitat; en canvi, si el català desapareix del seu domini lingüístic, ja no existirà enlloc.

Last, but not least: parlem tota l'estona del Principat independent, perquè, desgraciadament, la independència que ja s'albira molt probablement se circumscriurà en aquest àmbit regional, ara per ara. La República Catalana que en surti haurà de vetllar per la resta del país, que encara estarà sotmès a l'ocupació estrangera; haurà d'ésser l'alçaprem de la reunificació i la independència de tota la nació, així com desenvolupar un model de societat i de règim a què valgui la pena sumar-se o surti a compte emular. Però difícilment podrà fer-ho, ni exercir de pol d'atracció, si ella mateixa es desentén del més essencial: la llengua nacional i comuna, l'element bàsic que relliga aquest país nostre estès de Salses a Guardamar, de Fraga i el Carxe fins a Maó i l'Alguer. La responsabilitat principatina és màxima, i el futur del país, de tot el país, pot jugar-se en aquesta independència regional. I, més encara, en la mena d'Estat que basteixi.

Contra el *Manifiesto* de Junqueras, contra l'autosabotatge

Aquest debat és viciat, penós i sobrer, perquè, al cap de tantes dècades, ja fa ois haver d'argumentar i demostrar un cop més allò que és evident i arxisabut. Això no hauria de discutir-se entre independentistes, quan de sempre el primer objectiu de la independència nacional ha estat, és, garantir la pervivència i la salut de la llengua nacional.

Aquest debat, deia, l'ha provocat l'article de Junqueras, tan políticament inoportú com cívicament irresponsable i científicament falsari. Els predecessors de Junqueras, ja citats més amunt, cercaven conscientment de fer mal, i un de ben concret, amb llurs manifestos i campanyes. No crec pas, ni de lluny, que aquesta sigui la intenció de

Junqueras. Però l'efecte és el mateix. L'article de Junqueras equival a un nou *Manifiesto*, amb l'agreujant del moment històric. I, sobretot, amb el vilipendi afegit que sorgeix del que suposàvem, d'una manera o altra, patriotes catalans. Perquè, de cara al futur lliure que necessitem bastir per a respirar, és inquietant que els objectius tradicionals de l'enemic lingüicida es presentin ara com a objectius màxims de l'alliberament nacional: la gran batalla del patriotisme català, avui, és garantir l'oficialitat de l'espanyol, no fos que el català acabés normalitzant-se, pobres de nosaltres.

Sigui com sigui, el cas és que l'article de Junqueras equival a un nou *Manifiesto* i pot provocar el mateix efecte que qualsevol *Manifiesto* anàleg, però en condicions peculiarment greus. Desitjo equivocar-me, però obrir aquest fals debat sobre un fals problema, i fer-ho en aquesta conjuntura, pot generar una ofensiva colono-bofilera contra el català que, manipulant a l'engròs, i mirant de transformar en colons o en botiflers el màxim nombre possible de transeünts despistats, provi de fracturar internament el país i així, precisament en les circumstàncies actuals, tendeixi a avortar un procés independentista que, ara sí, ja estava en marxa.

Països Catalans, 10 octubre 2012

Postdata, 11 d'octubre: Junqueras podria haver optat per callar discretament mentre anava oblidant-se la pífia majúscula, o potser per retractar-se; o el partit podria haver-lo defenestrat, i igual el cooptava Ciudadanos. Lluny d'això, Junqueras, en entrevista a Vilaweb, avui mateix, s'hi reafirma i encara hi afegeix més cortines de fum ominoses. Està molt bé que ho faci en vespres del *Día de la Hispanidad*, àlies *Día de la Raza*, festa forçosa de l'Estat enemic que també deu ser pròpia de molta gent que viu a Catalunya. Potser hauria de celebrar-la, el senyor Junqueras. Per allò de la coherència.

Diu el senyor Junqueras que alguns fem veure que no l'entenem. Ben al contrari, s'entén molt bé el que diu.

A la macromanifestació de l'Onze hi havia molts hispanòfons, i no hi hagué crits del tipus “¡Queremos independencia en español!”. Tant se val: Junqueras vol fer la pilota als hispanòfons tant sí com no; cooficialitzar l'espanyol, diu, és ser “respectuós”. Rendir-se incondicionalment, senyor Junqueras, no és cap forma de respecte, sobretot si no t'ho exigeix ningú.

Diu: “No costa res [i.e. gens] que el castellà també sigui oficial”. Costa tot, senyor Junqueras. Costa la condemna a mort del català.

Junqueras insisteix a vendre’ns la “conormalitat”: “Hem de donar garanties que la situació millorarà en favor del català, però sense perjudici del castellà”. Ah sí? Com? Que bonic que seria tot, si tot fos bonic! Per a reblar-ho, desplega una submissió evident a la mentalitat bilingüista: ens parla de l’ensenyament, l’administració, la justícia... O sigui: molt convergentment, subscriu el *confinament* de la llengua catalana al camp de la política i la simbologia, i la seva *exclusió* tendencial de les relacions interpersonals, els mitjans de comunicació de masses, l’empresa i el treball, el “mercat”. Potser és que en tot això no podem ser “intervencionistes”. Fins aquí arribaren les aigües el 1947.

Aquest cúmul d’electoralisme barat, niciesa sociolingüística i diàfan oportunisme ens fa dubtar, per primera volta, de la viabilitat de la independència, si han de gestionar-la personatges d’aquest calibre. Un cop més, Junqueras prova d’enganyar tothom, amb independència: amb independència de la realitat i de “la llengua que parla cadascú”.

S’entén molt bé el que diu, el senyor Junqueras. Junqueras reitera la condemna a mort de la llengua catalana, en la mesura que renuncia a normalitzar-la. De la mateixa feta, buida de tot contingut real la virtualitat de la independència. Si fos per elements com Junqueras i Mas, la independència es reduiria poc més que a un canvi de rètols.

Ara ja no podem atorgar-li el benefici del dubte: allò que fa, ho fa amb plena consciència. Un infiltrat dels serveis secrets espanyols no podria fer-ho millor. Espanya pot estar orgullosa dels seus fills.

D’altra banda, i en termes de mera salut democràtica, cal prendre nota que ERC, com a partit amb emblema, estatuts, òrgans, militància, ideologia i programa, continua sense badar boca. No deu saber en quina llengua fer-ho. Un indicatiu, però: el 10 d’octubre, a instàncies de Vilaweb, el sociolingüista oficial del partit, Bernat Joan, patriota de pedra picada fins aquell instant, cuitava a encobrir el seu líder amb quatre subterfugis a mig engiponar. Home; hauria pogut limitar-se a dir: “Pregunteu-li a ell. Jo no entenc res.”

Començo a sospitar que per aquí sura un malentès. Per als independentistes diguem-ne històrics, per no dir-ne coherents, la independència del Principat és la primera etapa de l’alliberament nacional dels Països Catalans. Però, més enllà de Junqueras, hi ha indicis que, per a determinades forces, la independència del Principat no es planteja en termes nacionalitaris, sinó que és una altra mena d’operació político-social, de voluntat anacional i amb continguts i contorns encara confusos, en què el Principat és el final del procés, i en què el català es valora positivament i pot tenir un paper més o menys important, però de cap manera central, mentre que l’espanyol sí que es percep com a estratègicament irrenunciable. Potser és per això que aquests sectors no insisteixen gaire en la resta del país: com que el lligam bàsic, la llengua catalana, no té prou pes al seu projecte, tampoc no tindria sentit que tibessin gaire d’aquest extrem.

Tots sabem que vivim una nova Transició. Els del projecte anacional volen tancar-la en el mateix estil que l'anterior. I el primer pas és eliminar el projecte d'alliberament nacional. Per exemple: ¿quant de temps fa que no sentiu a parlar de "Estat opressor" ni de "nació oprimida"? En cercles neoindependentistes només se sent esporàdicament, i llavors és per a ridiculitzar aquests termes *démodés*. Ara mateix ja n'hi ha que van de *progres* heroicament revoltats contra els prejudicis obtusos de quatre vestals vuitcentistes anquilosades en un purisme polsegós, les quals mòmies, pobres, són incapaces de copsar "la complexitat de la societat catalana del segle XXI". Les mòmies en formol som nosaltres, és clar. El cas és que, si vencen, la nació, com a tal, se n'anirà en orris, i els patriotes acabarem assenyalats pel carrer com a lamentables extremisto-eticistes automarginats en un integrisme paleolític. "I a mi què, si han prohibit el català a València? Són qüestions internes d'Espanya. I deixa'm estar, que tinc molta feina amb coses serioses, que enguany som la seu de la Conferència Iberoamericana".

És hora que l'ANC, com a garant de la sobirania popular, fulmini tanta boira tòxica. En nom de la dignitat col·lectiva i del futur de tot el poble.
